

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО ШОХТЕМУР
(РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНИЙ ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАНУ**

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції
«ПРІОРИТЕТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВІД ВИТОКІВ
ДО СЬОГОДЕННЯ» ДО 395-РІЧЧЯ ІСТОРІЇ ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ ТА 178-Ї РІЧНИЦІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ТЕРЕНАХ БІЛОЦЕРКІВЩИНИ

24 вересня 2025 року

Біла Церква
2025

Редакційна колегія:

Олена Шуст, д-р екон. наук, професор, ректор університету, **голова оргкомітету.**

Ольга Варченко, д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, **заступник голови оргкомітету.**

Тетяна Димань, д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Володимир Недашківський, перший проректор БНАУ, проректор з організаційної роботи, д-р с.-г. наук, професор.

Анатолій Карпенко, проректор з навчально-виробничої діяльності та комплексного розвитку БНАУ, канд. екон. наук.

Тетяна Мазур, директор ППКСВМ, канд. вет. наук.

Юрій Лупенко, директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки», д-р екон. наук, професор, академік НААНУ.

Ізабелла Ліпінська, PhD, prof. of the UPP Познанського університету наук про життя, Польща.

Кріштіан Ковач, Doctor, Дебреценський університет.

Інгріда Крауцієне, Doctor of Engineering, Каунаський університет прикладних наук, Литва.

Леся Карпук, декан агробіотехнологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Сергій Мерзлов, декан біолого-технологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Тарас Царенко, декан факультету ветеринарної медицини, канд. вет. наук, доцент БНАУ.

Олександр Мельниченко, декан екологічного факультету, д-р с.-г. наук, професор БНАУ.

Ігор Паска, декан економічного факультету, д-р екон. наук, професор БНАУ.

Інна Ковальчук, декан соціально-гуманітарного факультету, канд. юрид. наук, доцент БНАУ.

Людмила Мельник, зав. кафедри філософських та політичних наук БНАУ, канд. політ. наук, доцент.

Олександр Ярмола, канд. філос. наук.

Олена Мостипан, начальник редакційно-видавничого відділу БНАУ, д-р філософії з агрономії, доцент, відповідальний секретар.

Ярослав Буртовий, помічник ректора БНАУ.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

«Пріоритети модернізації аграрної освіти у сучасних умовах: від витоків до сьогодення»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 24 вересня 2025 року. – Біла Церква: БНАУ. – 270 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

УДК 636:575(092)

БАБЕНКО О.І., канд. с.-г. наук
СТАВЕЦЬКА Р. В., д-р с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
rozvedenya@ukr.net

БІОГРАФІЯ ТА ТВОРЧИЙ ДОРОБОК ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО-СЕЛЕКЦІОНЕРА РУДИКА ІВАНА АДАМОВИЧА (1951-2014)

Виділено основні етапи життєвого шляху і напрями наукового доробку доктора сільськогосподарських наук, професора, члена-кореспондента УААН Рудика Івана Адамовича

Ключові слова: розведення і селекція тварин, великомасштабна селекція, наукова школа.

BABENKO O.I., candidate of agricultural sciences
STAVETSKA R. V., doctor of agricultural sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

BIOGRAPHY AND CREATIVE OUTPUT OF THE FAMOUS SCIENTIST-BREEDER RUDYK IVAN ADAMOVICH (1951-2014)

The main stages of the life path and directions of the scientific work of the Doctor of Agricultural Sciences, Professor, Corresponding Member of the Ukrainian Academy of Agrarian Sciences Ivan Adamovich Rudyk are highlighted.

Key words: animal breeding and selection, large-scale selection, scientific school.

Іван Адамович Рудик народився 11 січня 1951 року у селі Сокіл Чернівецького району Вінницької області. Він був п'ятою наймолодшою дитиною у багатодітній родині. В ранньому віці залишився без батька, який помер від ран, отриманих під час війни. Допмагаючи матері по господарству, навчився працювати з тваринами, що в подальшому визначило напрям його діяльності.

Іван Адамович добре навчався в школі, після закінчення якої, вступив до Білоцерківського сільськогосподарського інституту на зоотехнічний факультет, який закінчив з відзнакою.

Під час навчання в інституті проявив інтерес до розведення та селекції сільськогосподарських тварин, був членом наукового студентського гуртка при кафедрі розведення сільськогосподарських тварин під керівництвом професора Фесика В.Н. Іван Адамович ще з студентських років займав активну громадську позицію, захоплювався спортом та музикою. Самостійно оволодівши навичками гри на ударній установці був учасником інститутського естрадного ансамблю, який став основою агіткультбригади факультету.

Спорт постійно був присутнім в його житті, в студентські роки був членом команди інституту з гандболу, а пізніше, будучи викладачем, він організував та очолював волейбольну команду викладачів, яка впродовж кількох десятиліть захищала честь університету на змаганнях різних рівнів.

Свою трудову діяльність почав з 1972 року з посади головного зоотехніка на Чернігівщині. Уся подальша діяльність Івана Адамовича була пов'язана з Білоцерківським сільськогосподарським інститутом (згодом Білоцерківський національний аграрний університет), в якому він пройшов шлях від аспіранта до професора.

У 1978 році захистив кандидатську дисертацію «Господарсько-біологічна оцінка родин червоної степової породи та методи їх подальшого вдосконалення», а у 1997 році – докторську дисертацію на тему «Методи підвищення ефективності селекції плідників молочної худоби».

У 1999 році був обраний завідувачем кафедри розведення і генетики сільськогосподарських тварин, а у 2000 році отримав вчене звання професора.

Наукова діяльність Івана Адамовича Рудика була присвячена теоретичною і практичним питанням селекції молочної худоби. Розроблена ним методика оцінки бугаїв плідників за міжпородного схрещування використовувалася в Україні для створення нових молочних порід великої рогатої худоби. Ним удосконалено методики оцінки і добору потенційних матерів та батьків бугаїв, моделювання селекційно-генетичних процесів у популяціях молочної худоби та генетико-економічної оптимізації програм селекції, організації великомасштабної селекції молочних порід худоби.

Іван Адамович Рудик був одним з провідних учених у галузі розведення і селекції тварин, членом комісій Мінагрополітики України та Національної академії аграрних наук України з розроблення нормативних документів на виконання Закону України «Про племінне тваринництво»; головою державної експертної комісії Мінагрополітики України та Української академії аграрних наук з апробації типів червоної молочної породи, що створювалася у 1998 році,

прикарпатського типу української червоно-рябої молочної породи у 1999 році, червоної молочної породи та південного внутрішньопородного типу української чорно-рябої молочної породи (2004) української бурої молочної породи (2005), та членам комісії з апробації південної м'ясної породи та знаменської внутрішньопородного типу поліської м'ясної породи (2008) та ковельського типу волинської м'ясної породи великої рогатої худоби (2009).

Рудик Іван Адамович був членом спеціалізованих рад Білоцерківського національного аграрного університету та Інституту розведення і генетики тварин НААН. Викладав дисципліни для студентів: генетика у ветеринарній медицині, генетика сільськогосподарських тварин, біотехнологія відтворення генетика популяцій.

Завдяки високій освіченості, кваліфікованості та професіоналізму Іван Адамович був визнаним провідним ученим в галузі розведення і селекції тварин. Із 2002 року був членом Відділення зоотехнії УААН, з 2006 року – членом науково-методичної ради Відділення зоотехнії УААН, з 2012 року – експертом ДАК України.

У 2007 році Івана Адамовича Рудика обрано членом-кореспондентом УААН (Відділення ветеринарної медицини та зоотехнії). У 2010 році він нагороджений почесною відзнакою НААН України.

Вченим опубліковано 159 наукових праць, в тому числі дві монографії, три підручники, один навчальний посібник. Під його керівництвом підготовлено 10 кандидатів наук і одного доктора сільськогосподарських наук. Своїм учням він передав не лише високий професіоналізм, а й власне ставлення до життя та людей, любов до України.

Іван Адамович був людиною інтелігентною, відповідальною, порядною, з чудовим почуттям гумору і водночас скромною. Він був беззаперечним авторитетом для членів кафедри, яку він очолював, та взірцем для колег, добрим сім'янином, виховав двох дітей.

Нині наукову діяльність Івана Адамовича продовжує його донька – Бабенко Олена Іванівна, канд. с.-г. наук, яка працює на посаді доцента кафедри генетики, розведення та селекції тварин Білоцерківського національного аграрного університету.

Колектив кафедри генетики, розведення та селекції тварин Білоцерківського національного аграрного університету високо цінує науковий і творчий геній доктора сільськогосподарських наук, професора, члена-кореспондента УААН Рудика Івана Адамовича, завідувача нашої кафедри у 1999- 2014 рр. і продовжує розвивати його напрацювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Наукові школи / В.В. Власенко та ін. Біла Церква: Білоцерківський державний аграрний університет, 2003. 88 с.
2. Рудик Іван Адамович. Енциклопедія сучасної України. <https://esu.com.ua/article-889973>